

Sygn. akt IV 1 Ka 370/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny - Odwoławczy, Sekcja ds. postępowań szczególnych i wykroczeń w składzie:

Przewodniczący: SSO Lidia Haj

Protokolant: sekretarz sądowy Karolina Gębala

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Krakowie - Joanny Kowalskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 grudnia 2013 roku sprawy

D. D.

oskarżonej o przestępstwo z art. 233 § 6 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora,

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie, Wydział XIV Karny z dnia 13 czerwca 2013 roku, sygn. akt XIV K 373/13/S

zaskarżony wyrok zmienia w całości w ten sposób, że na zasadzie art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 kpk i art. 632 pkt 2 kpk uniewinnia oskarżoną od zarzutu popełnienia zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu i kosztami procesu za obie instancje obciąża Skarb Państwa.

SSO Lidia Haj

Sygn. akt IV 1 Ka 370/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział IV Karny Odwoławczy Sekcja ds postępowań szczególnych i wykroczeń

z dnia 16 grudnia 2013 r.

D. D. oskarżona została o to, że w dniu 7 stycznia 2013 roku w K. w Urzędzie Miasta K. złożyła fałszywe oświadczenie, iż nie został orzeczony w stosunku do niej prawomocnym wyrokiem Sądu zakaz prowadzenia pojazdów, podczas gdy wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty z dnia 20 kwietnia 2011 roku sygn. akt VIII K 79/11/N orzeczono wobec niej środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązujący w okresie od dnia 7.02.2011 roku do dnia 7.02.2013 roku, tj. o przestępstwo z art. 233 § 6 kk.

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie Wydział XIV Karny wyrokiem z dnia 13 czerwca 2013 roku w sprawie sygn. akt XIV K 373/13/S, wydanym na posiedzeniu w trybie art.335 kpk ,orzekł w tym przedmiocie , jak następuje:

I. oskarżoną D. D. uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu stanowiącego występki z art. 233 § 6 kk i za to na mocy art. 233 § 6 kk przy zastosowaniu art. 58 § 3 kk wymierza jej karę 50/pięćdziesięciu/ stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość stawki dziennej w kwocie 20/dwudziestu/ złotych;

II. na zasadzie art. 627 kpk i art. 3 ust 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 190 złotych tytułem kosztów sądowych, w tym

kwotę 90 złotych tytułem wydatków oraz kwotę 100 złotych tytułem opłaty.

Apelację wniósł prokurator .

Zaskarżając wyrok w całości, na korzyść oskarżonej, zarzucił obrazę przepisów postępowania, a to art. 343 § 7 kpk w zw. z art. 335 kpk, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na uwzględnieniu wniosku prokuratora o skazanie D. D. za czyn z art. 233 § 6 kk bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie jej uzgodnionej z nią kary, mimo, że okoliczności popełnienia zarzucanego oskarżonej przestępstwa budziły wątpliwości.

W związku z powyższym, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej D. D. od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje ;

Apelacja prokuratora okazała się o tyle uzasadniona, o ile skutkowała ona zmianą zaskarżonego wyroku w całości, poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu na zasadzie art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 kpk wobec stwierdzenia braku w ustalonej postaci jej zachowania się wszystkich znamion niezbędnych do skazania jej za przestępstwo z art. 233§ 6 kk.

Rozpoznając apelację prokuratora odnotować należy , iż skarga ta, chociaż pochodząca od podmiotu profesjonalnego nie została sporządzona w sposób prawidłowy.

Mianowicie, w petitum apelacji, skarżący podniósł zarzut obrazę przepisów postępowania , a to art. 343 § 7 kpk w zw. z art. 335 kpk, mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na uwzględnieniu wniosku prokuratora o skazanie oskarżonej bez przeprowadzania rozprawy i wymierzeniu jej uzgodnionej z nią kary, pomimo istnienia uzasadnionych wątpliwości co do popełnienia przez nią zarzucanego jej przestępstwa .

W związku z tak postawionym zarzutem, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu.

Zwraca uwagę, że prokurator nie zarzucił w petitum apelacji obrazę przepisu prawa materialnego, a to art.233§ 6 kk wskutek jego niezasadnego zastosowania przez sąd I instancji i skazania oskarżonej, w sytuacji gdy zachowanie oskarżonej, prawidłowo w sprawie zrekonstruowane nie wypełniło wszystkich znamion koniecznych do skazania z art.233§ 6 kk.

Poza uwagą skarżącego, który kwestii tej w ogóle nie zarzucił w apelacji, pozostało też, że w opisie czynu zarzucanego oskarżonej w akcie oskarżenia brak było wszystkich znamion relewantnych w świetle art. 233§6 kk w zw. z art.233§1 kk i art.233§2 kk, co w sposób oczywisty eliminowało możliwość skazania oskarżonej za występki z art. 233§6 kk.

Mianowicie, nie zawarto w opisie czynu zarzucanego oskarżonej, że jej fałszywe oświadczenie zostało złożone w ramach postępowania prowadzonego przed Urzędem Miasta K. na podstawie ustawy i konkretnie jakiej, jak też nie wskazano, że oświadczenie to miało służyć w nim za dowód. Nie zawarto też w opisie czynu określenia znamienia relewantnego w świetle art. 233§ 2 kk w zw.z art.233§6 kk, wskazującego na to, że oskarżona złożyła takie fałszywe oświadczenie

będąc uprzedzona i na jakiej podstawie, o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

W sytuacji kiedy przepis art.233§ 6kk odsyła w swej redakcji do art.233 kk §1 do §3 kk, oczywistym jest, że tego rodzaju znamiona powinny być znaleźć się w opisie czynu zarzucanego oskarżonej i zakwalifikowanego z art.233 § 6kk.

W petitum apelacji prokuratora nie postawiono zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego, chociaż jak się okazuje do tego rodzaju uchybienia doszło i to wielokierunkowo. Raz z powodu braku w opisie przypisanego oskarżonej czynu wszystkich znamion relewantnych w świetle art.233§6 kk a po drugie z racji ujawnienia, że Urząd przed którym oskarżona złożyła fałszywe oświadczenie, nie był uprawniony na mocy ustawy do odebrania od niej takiego oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Oczywistym jest, że tylko z tak postawionym zarzutem, tj obrazy przepisu materialnego korespondowałby wniosek apelacji o zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu.

Z zarzutem obrazy przez sąd I instancji przepisów art.343§ 7 kpk i art. 335 kpk, która także miała miejsce, koresponduje natomiast wniosek o orzeczenie kasatoryjne .

Znamiennym przy tym jest, że przy tak skonstruowanym zarzucie i wniosku apelacji, w uzasadnieniu skargi, apelujący opisywał okoliczność przez wzgląd na którą nie można było skazać oskarżonej za zarzucany jej aktem oskarżenia czyn, a to brak po stronie organu administracji przed którym oskarżona złożyła fałszywe oświadczenie upoważnienia ustawowego do odbierania takiego oświadczenia od niej pod rygorem odpowiedzialności karnej , w obliczu czego uznać należało, że doszło do obrazy art.233§ 6 kk.

Nie ulega wątpliwości, że w takiej sytuacji, to w petitum apelacji powinien być postawiony zarzut obrazy art.233§ 6 kk, nie zaś dopiero w uzasadnieniu apelacji powinno zwracać się uwagę na zasadniczy zarzut .

Oczywisty jest też, że zarzuty apelacji muszą korelować z wnioskami apelacji.

Dodatkowo kontrola wniesionej w sprawie apelacji prokuratora i jej uzasadnienia prowadzi do wniosku, że jej uzasadnienie stanowi prawie wierne, z nielicznymi modyfikacjami natury stylistycznej, przytoczenie wprost uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 roku, V KK 62/12, publik. Lex nr 1165294.

Przy czym z konstrukcji uzasadnienia skargi apelacyjnej nie wynika, aby uzasadnienie wyroku SN przytoczono jako cytat wspomnianego judykatu Sądu Najwyższego.

Oczywiście dopuszczalne jest cytowanie tez i uzasadnień judykatów czy poglądów doktryny, dla wsparcia przedstawianej argumentacji, niemniej jednak w tekście w którym judykat lub pogląd się cytuje, winno to być wyraźnie zaznaczone.

Wskazany, wyżej omówiony błędny i niepełny sposób konstrukcji zarzutów apelacji , nie dostrzeżenie faktu braku w opisie czynu przypisanego oskarżonej wszystkich znamion relewantnych w świetle art. 233§ 6kk oraz błędny sposób skonstruowania wniosku apelacji wpisuje się logicznie w zastosowaną metodę sporządzenia skargi, wzorowaną wprost na uzasadnieniu wyżej powołanego wyroku SN, przy dodatkowym podkreśleniu, że przedmiotem rozpoznania w powołanym wyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 roku VKK 62/12 była kasacja w której zarzutach, w podobnym stanie faktycznym, nie podniesiono także zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego a tylko zarzut obrazy art.343§ 7 kpk i art.335 kpk.

Powyższe nie spotkało się z krytycznym podejściem i w konsekwencji nie spowodowało korekty zarzutów do realiów niniejszej sprawy i wymogów proceduralnych apelacji .

Pomimo tak wadliwie sformułowanej apelacji, z uwagi na okoliczność, że jest to skarga wniesiona na korzyść oskarżonej, Sąd Odwoławczy uwzględnił ją w zakresie, w jakim oskarżyciel publiczny wnosił o uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu, z uwagi na niezrealizowanie przez nią wszystkich

znamion przestępstwa z art. 233 § 6 kk oraz z uwagi na dostrzeżenie, że niezależnie od tego brak w opisie przypisanego jej czynu wszystkich znamion art.233 § 6kk w zw.z art.233§1 i§2 kk.

Ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji są prawidłowe, opierają się na swobodnie ocenionym materiale dowodowym i nie budzą wątpliwości.

Zaprezentowana przez prokuratora argumentacja, prowadząca do konstatacji iż oskarżona nie wypełniła zarzuconym jej zachowaniem wszystkich znamiona art.233 § 6 kk, stanowiąca nawiązanie do trafnego uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. sygn. akt V KK 62/12, w którego tezie stwierdzono , że :

„upoważnienie do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 233 § 6 k.k., musi wynikać z ustawy, na podstawie której prowadzone jest postępowanie. Takiego upoważnienia zatem nie może kreować akt rangi podstawowej, jakim jest rozporządzenie ministra..”, została przez sąd odwoławczy, dzielący wyrażony w tym judykacie pogląd Sądu Najwyższego, uwzględniona.

Jak trafnie odnotował to już w swoim uzasadnieniu sąd I instancji

o realizacji znamion przestępstwa z art. 233 § 6 kk mówić można dopiero wtedy, gdy możliwość odebrania przez organ administracji

publicznej oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej przewiduje przepis rangi ustawowej, a nie przepis aktu podstawowego.

Ten wymóg, jak słusznie dostrzegł to Sąd Orzekający w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 86), nie został jednak w realiach niniejszej sprawy spełniony.

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w brzmieniu obowiązującym w dniu 7 stycznia 2013 r. nie uprawniała organów administracji publicznej do odbierania od osób ubiegających się o wydanie prawa jazdy a więc i od oskarżonej oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej, iż nie został wobec nich orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych.

Brak jest również podstaw do uznania, aby na dzień złożenia przez oskarżoną wniosku o wydanie jej prawa jazdy, jakkolwiek inny akt rangi ustawowej upoważniał organ administracji publicznej prowadzący postępowanie zainicjowane takim wnioskiem, do odebrania od niej pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, iż wobec niej nie został orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Podstawy takiej nie może w szczególności stanowić przepis art. 75 kpa, na co wielokrotnie zwracał już uwagę Sąd Najwyższy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. sygn. akt V KK 62/12, LEX nr 1165294; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2012 r. sygn. akt III KK 375/11 Prok. i Pr. wkł .2012/7-8/3; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2009 r. sygn. akt IV KK 459/08, OSNKW 2009/9/75.

W tej sytuacji, uznać należy, iż jedynym aktem prawnym zawierającym upoważnienie dla organu administracji publicznej do odebrania pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, iż

wobec osoby ubiegającej się o wydanie prawa jazdy nie został orzeczony

zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych było wydane na podstawie art. 100 ust. 1 pkt.2 ustawy Prawo o ruchu drogowym rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 21 stycznia 2004 r. w sprawie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami. Załącznikiem do tego rozporządzenia był wzór wniosku o wydanie prawa jazdy, który przewidywał złożenie takiego oświadczenia, z jednoczesnym zaznaczeniem, iż składająca je osoba uprzedzona została o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Był to jednak akt rangi podstawowej, co zgodnie z konsekwentnym w tym zakresie orzecnictwem Sądu Najwyższego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2012 r. sygn. akt V KK 62/12, LEX nr 1165294; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2009 r. sygn. akt IV KK 459/08, OSNKW 2009/9/75, Prok.i Pr.-wkł. 2009/11-12/7, Biul.SN 2009/9/16) nie jest wystarczające do przyjęcia,

iż spełniony został warunek z art. 233 § 6 kk w postaci ustawowo przewidzianej możliwości odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd Odwoławczy na podstawie art. 437 § 2 kpk zmienił zaskarżony wyrok w całości i na zasadzie art. 414 § 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 kpk uniewinnił oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej aktem oskarżenia czynu, wobec braku w ustalonej postaci jej zachowania wszystkich znamion występku z art. 233 § 6 kk, przy dodatkowym uwzględnieniu, że sam opis zarzucanego w akcie oskarżenia i przypisanego jej czynu już nie zawierał kompletu znamion zezwalającego na skazanie jej z art. 233 § 6 kk.

Z uwagi na treść rozstrzygnięcia, Sąd Odwoławczy na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami procesu za obie instancje obciążył Skarb Państwa.

Końcowo zauważyć należy, że zarzut rażącego uchybienia przez sąd I instancji przepisom art. 343 § 7 kpk i art. 335 kpk został podniesiony przez apelującego oskarżyciela, obecnego na posiedzeniu Sądu Rejonowego i popierającego wówczas wnioski o skazanie oskarżonej bez rozprawy w trybie art. 335 § 1 kpk / k.78/.

Skoro wnioski o skazanie oskarżonej bez rozprawy był oczywiście wadliwy, bo jak się okazuje, w ustalonym w sprawie zachowaniu oskarżonej brak było wszystkich znamion niezbędnych do jej skazania z art. 233 § 6 kk, a sam opis czynu w akcie oskarżenia już

nie zawierał wszystkich znamion koniecznych do skazania z art. 233 § 6 kk, to nie ulega wątpliwości, że w tak oczywistej i rażącej, co

podkreśla sam skarżący sytuacji, nie powinien był popierać takiego wniosku przed Sądem Rejonowym.

Przeciwna sytuacja wskazuje na nie przygotowanie strony do sprawy na posiedzenie lub zamiar rezerwacji zarzutów dopiero na

etap postępowania odwoławczego, co nie stanowi pożądaney praktyki, prowadząc do nieuzasadnionego przewlekania postępowania

i niezasadnego generowania jego kosztów.

SSO Lidia Haj